

ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

The opinions of people toward the role of leadership of the local government
administration of BuengKok district, Bang Rakam district, Phitsanulok province

ยุวดี พ่วงรอด* สิริอร ไตรทรัพย์ หนึ่งฤทัย ศรีสุกใส เจษฎากร โนนินทร์ และ อุดม หมีเทศ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก
*corresponding author e-mail: aoryuvadee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายก โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากตารางสำเร็จรูปของ “Taro Yamane” จำนวน 384 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One Way ANOVA จากการทดสอบเป็นรายคู่ ใช้วิธี LSD ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก ทั้งหมด 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน และรองลงมาตามลำดับ คือ การสร้างเสริมกำลังใจ/การเป็นแบบอย่าง การทำให้คนอื่นได้แสดงความสามารถ และการสร้างกระบวนการแบบทำหาย ตามลำดับ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก ทั้งหมด 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ส่วน เพศ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก พบว่า การพัฒนาที่ผ่านมาถือเป็นภาพสะท้อนให้เราเห็นชัดเจนว่าชาติบ้านเมืองจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ ความสามารถ ควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เสียสละ เพื่อที่จะพัฒนาชุมชนทุกชุมชนในพื้นที่ให้เกิดความเข้มแข็งจนสามารถหลอมรวมคนในชาติให้เป็นปึกแผ่นและหนึ่งเดียวกันได้

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของประชาชน ภาวะผู้นำ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research were to study the opinions of people toward the role of leadership of the local government administration of BuengKok-district, Bang Rakam District, compare the opinions of people with different to status, and investigate problems; burdens, and guidelines for the opinions. The data were collected by using a closed and open-ended questionnaire concerning the reliability of the opinions of people toward the role of the mayor of Bueng Kok Subdistrict. Then the data were analyzed by using mean, standard deviation, t-test and One Way ANOVA, and LSD. The results revealed that their

Opinions as a whole were at a high level, with the highest mean on inspiration to construct the vision together, building support, accepting other people's ability, and creating challenge process. As for the comparison, it was found that there was a significant difference among people with different status, age, education and income level at the .05 level, except for gender and occupation. In relation to the problem, burdens, and guidelines, the results showed that the development in the past reflected the image that the country needs excellent leadership model with knowledge, aptitude, moral and ethics, wide vision, and sacrifice for developing the community together.

keywords : the opinions of people, leadership, the prime organization service district

บทนำ

จากคำกล่าวของ Maxwell ที่ว่า “...Improvement is impossible without a change in leadership : การพัฒนาปรับปรุงใดๆ คงเป็นไปไม่ได้ถ้าปราศจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาวะของผู้นำ...” คำกล่าวนี้นี้ถือว่าเป็นอมตะวาจาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน ที่เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า “ผู้นำ” ถือเป็นกุญแจดอกสำคัญ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในทุกๆ สังคม เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในด้านการสรรค์สร้าง และในบางครั้งยังเปรียบเสมือนกำแพงขวางกั้นความเจริญก้าวหน้า เพราะผู้นำถือเป็นผู้ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายการบริหารของสังคมนั้นๆ เช่น ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การศึกษา วัฒนธรรมประเพณี ด้านสาธารณสุข ฯลฯ ฉะนั้น ผู้นำจึงมีส่วนสำคัญในด้านของชีวิตความเป็นอยู่ และเป็นตัวถ่วงรั้งหรือหลอกล่อมคนในสังคมให้เป็นหนึ่งเดียว รวมไปถึงความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคม อีกทั้งในสภาวะการณ์ปัจจุบัน สังคมต่างๆ ได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมที่ผันผ่านไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ บริบททางการเมืองและสังคม รวมทั้งด้านศีลธรรมที่ย่อหย่อนและเสื่อมถอยอย่างเห็นได้ชัดเจนน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นดังกระจกที่สะท้อนและแรงผลักดันให้ผู้นำในทุกๆ ระดับของสังคมต้องเร่งรัดในการปรับตัวเพื่อให้ทันกับบริบทของแต่ละสังคม

จึงกล่าวได้ว่า ผู้นำในยุคปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เข้าใจองค์การรูปแบบใหม่ที่เป็นองค์รวม เพื่อให้การปฏิบัติงานหน้าที่ขององค์การเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและมีลักษณะของการบูรณาการ ดังนั้น ผู้นำจะต้องมีความสามารถและทักษะการทำงานแบบทีมงานได้ดี จะต้องมีความแข็งแกร่งกลยุทธในงานที่เป็นส่วนต่างๆ ขององค์การได้ดี จนประสานสัมพันธ์เกิดเป็นองค์รวมขึ้น มีความยืดหยุ่นสูง เพราะผู้นำในยุคปัจจุบันต้องพร้อมเผชิญกับความท้าทายและการทดลองใหม่ๆ รู้จักลดข้อจำกัดของตนและองค์การให้น้อยลง และมีความกล้าเสี่ยงอย่างรอบคอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับด้านวิสัยทัศน์มากขึ้น นอกจากนี้ผู้นำจะต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะต้องหมั่นพัฒนาฝีมือและหาประสบการณ์ใหม่เพื่อคงความมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการนำองค์การแห่งการเรียนรู้ของตนให้สามารถก้าวทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ กล่าวคือ ผู้นำจำเป็นต้องมีทักษะ เช่น ทักษะในการเรียนรู้ ทักษะด้านการสื่อสาร นวัตกรรมที่กำลังอยู่ในห้วงของ Thailand 4.0 และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสามารถในการบริหารและการทำงานแบบทีม การบริหารความขัดแย้งและเทคนิคการเจรจาต่อรองความสามารถก้าวทันเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ รวมทั้งการมีความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมเชิงการเมือง เป็นต้น

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้นำเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการบริหารองค์การ เพราะผู้นำเป็นผู้กำหนดนโยบายกำหนดจุดมุ่งหมาย วางแผน และกำหนดเป้าหมาย ตลอดจนวิธีการดำเนินงาน เปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางเพื่อให้การบริหารองค์การบรรลุผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐและจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานกิจการต่างๆ มีส่วนรับผิดชอบ ผู้นำจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติงาน การปรับปรุงคุณภาพ ดังนั้น ผู้นำในยุคปัจจุบันจึงมีส่วนสำคัญต่อองค์การและการทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพราะผู้นำคือ

บุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม ซึ่งสามารถนำกลุ่มปฏิบัติงานต่างๆ ทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แต่ถึงอย่างนั้นในยุคปัจจุบันก็ยังขาดภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือผู้นำบางคนที่มีความสามารถที่นำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ทำให้การบริหารงานในปัจจุบันนี้จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพภายในองค์กร

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลกจึงมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญเพื่อสะท้อนให้เห็นว่า ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์การโดยตรง ถ้าองค์การของเรขาดผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้้องค์การของเราประสบผลสำเร็จตามที่เราวางไว้ได้ยาก และถ้าองค์การของเรามีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจให้ผู้ที่บังคับบัญชาทำงานด้วยความเต็มใจได้ ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายไว้ได้

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของประเทศไทย ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และถือเป็นตัวแทนของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้นำของแต่ละชุมชนที่ตนรับผิดชอบ เพราะสิ่งที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาและเกิดการมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของประชาชนในชุมชนได้อย่างแท้จริงนั้น ภาวะผู้นำท้องถิ่นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการนำทิศทางของท้องถิ่นให้ก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนการเกิดกระบวนการที่ว่า “ผู้นำรุ่นใหม่” จะต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้าทำ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งไปสู่ผลที่ตั้งไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากบริบทดังกล่าวข้างต้นนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก และปรับปรุงรูปแบบภาวะผู้นำให้เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชน ตลอดจนเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้า มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลกว่าอยู่ในระดับใด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อต้องการให้ได้รับข้อมูลทั้งเชิงประจักษ์ โดยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ประชาชนทั้งชายหญิงที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ทั้งหมด 9,698 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ “Taro Yamane” ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5 \%$ ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะใช้น้ำหนักของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 384 คน

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นแบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวทางของเบสท์ (Best : 1978) ซึ่งมีเกณฑ์การวัด ดังต่อไปนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 อยู่ในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 อยู่ในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามตัวอย่างได้ทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ประมวลผล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ นำมาแจกแจงความถี่ หาจำนวนและค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยใช้สถิติอนุมาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) จากการทดสอบเป็นรายคู่ ใช้วิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ดังนี้ คือ

การสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้วิธีการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน ซึ่งผลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับ ประถมศึกษา และ อาชีพที่มีจำนวนมากที่สุด คือ เกษตรกรรม ส่วนรายได้ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .823) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .842) และรองลงมา ตามลำดับ คือ การสร้างเสริมกำลังใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .871) การเป็นแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .943) การทำให้คนอื่นได้แสดงความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .721) และการสร้าง กระบวนการแบบทำหาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .738)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอ บางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน

ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสร้างกระบวนการแบบทำหาย	4.13	.738	มาก
2. การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.42	.842	มาก
3. การทำให้คนอื่นได้แสดงความสามารถ	4.24	.721	มาก
4. การเป็นแบบอย่าง	4.29	.943	มาก
5. การสร้างเสริมกำลังใจ	4.36	.871	มาก
รวม	4.29	.823	มาก

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบาง ระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า

3.1 ปัจจัยด้านเพศ พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัด พิษณุโลก ทั้งหมด 4 ด้าน

3.2 ปัจจัยด้านอายุ พบว่า จากการทดสอบเป็นรายคู่ ใช้วิธี LSD อายุ 31-40 ปี กับ 51-60 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 4 ด้าน

3.3 ปัจจัยด้านระดับการศึกษา พบว่า จากการทดสอบเป็นรายคู่ ใช้วิธี LSD ระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ ปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำ ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 4 ด้าน

3.4 ปัจจัยด้านอาชีพ พบว่า จากการทดสอบเป็นรายคู่ ใช้วิธี LSD อาชีพเกษตรกรกับอาชีพข้าราชการ มีความ คิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 4 ด้าน

3.5 ปัจจัยด้านรายได้ พบว่า จากการทดสอบเป็นรายคู่ ใช้วิธี LSD รายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท กับรายได้ 15,001-20,000 บาท มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 4 ด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน พบว่า

จากผลของการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน และรองลงมาตามลำดับคือ การสร้างเสริมกำลังใจ การเป็นแบบอย่าง การทำให้คนอื่นได้แสดงความสามารถ และการสร้างกระบวนการแบบทำหายนั่น สะท้อนให้เห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดที่ประชาชนทุกคนต่างคาดหวังจากผู้นำของตน นั่นก็คือ การมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่ายที่เกิดจากการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน ซึ่งปัจจุบันก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ผู้นำนั้นถือว่าเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในทุกกระบวนการของการพัฒนา เพราะการเป็นผู้นำจะต้องมีภาวะและบทบาทที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้ประชาชนของตนสามารถอยู่ดี กินดี มีความสุขอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน การเป็นผู้นำในทุกยุคทุกสมัยจึงนับว่ามีความท้าทาย โดยเฉพาะผู้นำในยุคของการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะที่เป็นพลวัตสูง คำถามของผู้นำทุกคนจึงอยู่ที่ว่า “...จะอย่างไรให้ตัวผู้นำได้แสดงภาวะของความเป็นผู้นำที่กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง นำพาประชาชนและชุมชนของตนให้เป็นกลไกหรือฟันเฟืองในการขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืนได้...”

ซึ่งผลของการวิจัยก็สอดคล้องตามแนวคิดผู้นำและภาวะผู้นำที่คณะผู้วิจัยได้เลือกศึกษาภาวะผู้นำตามตัวแบบของ Kouzes and Posner (1995) โดยแนวคิดนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำที่ปฏิบัติแล้วประสบความสำเร็จ และผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆ เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก ทั้งจากความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและร่วมบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากนโยบายของรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลง จากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และข้อมูลข่าวสารในยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการทำงานที่ต้องอาศัยประสบการณ์ และทีมงานที่มีประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า

อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ส่วน เพศ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันอาจมีผลและไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก แต่ทั้งนี้ หัวใจสำคัญของภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก ล้วนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายๆ ปัจจัย โดยเฉพาะยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในภายนอก รวมถึงสภาพแวดล้อมล้วนเป็นสิ่งท้าทายภาวะผู้นำเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำจะต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและพัฒนาประชาชนของตนให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ดังตัวอย่างแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ของ Senge (1990 ; อ้างอิงจาก ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์, 2550) ซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารอีกแนวคิดหนึ่งที่เป็นการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อการสร้างสรรค์ (Empowering Education) และเป็น

การตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างค่านิยมแบบประชาธิปไตย โดย Senge ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ไว้อย่างน่าสนใจว่าเป็นองค์การซึ่งทำการขยายขีดความสามารถของบุคคลทั้งองค์การอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างสรรค์อนาคต ในขณะที่เดียวกันแนวคิดของ Marquardt (1996; อ้างอิงจาก ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์, 2550) มีความเห็นว่าแกนหลักขององค์การแห่งการเรียนรู้ นั่นคือ “ระบบย่อยของการเรียนรู้” ทั้งในระดับของปัจเจกบุคคล กลุ่ม และระดับองค์การซึ่งจะนำไปสู่วิธีการในเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ในระดับองค์การต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นระบบ ซึ่งภาวะผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลายเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ นั้น ภาวะผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพราะผู้นำแต่ละคนจะนำทางและทำให้กระบวนการความร่วมมือง่ายขึ้น โดยบทบาทของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความเป็นผู้นำจะมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาวะผู้นำขององค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องการงานวิจัยของ Kaiser (2000; อ้างอิงจาก สมคิด สร้อยน้ำ, 2547) ที่ได้ศึกษาวิจัยและนำเสนอว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยคุณลักษณะบุคคลที่มีความมุ่งมั่นอุทิศตนเพื่อให้สมาชิกปฏิบัติงานสำเร็จไปตามวิสัยทัศน์ขององค์การ และประสานวิสัยทัศน์ของบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสอนงานสอนทักษะ พร้อมทั้งสอนคุณธรรม พร้อมทั้งเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ นอกจากนี้ Senge (1990; อ้างอิงจาก ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์, 2550) ยังได้สะท้อนแนวคิดไว้ว่า หัวใจของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้คือการเสริมสร้างวินัย 5 ประการ (the fifth disciplines) ให้เกิดผลจริงจิงในรูปของการนำไปปฏิบัติแก่บุคคล ทีม และองค์การอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นหากองค์การใดมีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการหรือที่ Senge เรียกว่า วินัย 5 ประการ จึ่งจะถือได้ว่าเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ วินัยทั้ง 5 ประการ ได้แก่ ความรอบรู้ของบุคคล (personal mastery) แบบแผนความคิดอ่าน (mental models) วิสัยทัศน์ร่วม (shared vision) การเรียนรู้ของทีม (team learning) การคิดอย่างเป็นระบบ (systems thinking) เป็นต้น

3. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลว่า เนื่องจากปัจจุบันการติดต่อสื่อสารและข้อมูลที่ประชาชนจะต้องรับรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วและรอบด้าน จึงมีความต้องการที่จะให้บทบาททางด้านภาวะของผู้นำได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยเฉพาะช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่จะต้องทั่วถึง สะดวกและเป็นข้อมูลที่แท้จริง ประชาชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบได้ นอกจากนี้คือในเรื่องของการส่งเสริมด้านอาชีพที่หลากหลาย สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองและชุมชน ซึ่งนับว่าจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทั้งตัวของผู้นำ ประชาชนในชุมชน และเครือข่ายในการพัฒนา

จึงกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอกถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาในทุกๆ ด้าน แต่ถึงอย่างนั้นการจะพัฒนาสังคมโดยรวมให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืนได้ การมีส่วนร่วมของเราทุกคนทุกฝ่ายก็ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การพัฒนาที่ผ่านมาจึงเป็นภาพสะท้อนให้เราทุกคนทุกฝ่ายเห็นชัดเจนแล้วว่าชาติบ้านเมืองต้องอาศัยความรู้รักสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นของคนในชาติ การมีจิตสำนึกในการรู้รักหวงแหน อารงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เพราะไม่ว่าจะ “เหนือ ใต้ กลาง ออก ตก” ชุมชนในทุกๆ ระดับในฐานะที่เป็นรากแก้วของประเทศ ต่างก็ต้องอาศัยภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ ความสามารถ ควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เสียสละ เพื่อที่จะพัฒนาชุมชนทุกๆ ชุมชนในผืนแผ่นดินให้เกิดความเข้มแข็งจนสามารถหลอมรวมคนในชาติให้เป็นปึกแผ่นและหนึ่งเดียวกันได้

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลของการวิจัยจะนำมาซึ่งแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนักน้อย หากวิจัยฉบับนี้เกิดข้อผิดพลาดประการใดคณะผู้วิจัยก็ขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน ซึ่งผลโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้นำไปสู่แนวทางและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระก่า จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้านว่าเป็นไปในทิศทางใด เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากการศึกษามาพัฒนาและสร้างรูปแบบภาวะผู้นำที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชนโดยรวมได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. (2550). การบริหารเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2547). การพัฒนาตัวแบบแห่งองค์การเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Best. (1978). Developmentally Appropriate Curriculum: Best practices in early childhood education. (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Kouzes, J.M. and Posner, B.Z. (1995). The Leadership Challenge. (2nd ed.). San Francisco : Jossey-Bass.